

BALATON

A BALATONI
SZÖVETSÉG
HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE

TARTALOM: A Balaton vízáradása. — A liszt. — Mit írtak a Balatonról? — Balatoni Élelmező Szövetkezet. — Rendelet a halászatról. — A Balaton körül. — Hivatalos értesítések. — Hírdetések.

A Balaton vízáradása.

A LEGKÜLÖNBÖZŐBB találgatásokra és téves vádaskodásokra ad okot az a körülmény, hogy a Balaton vízszintje a középvízállásnál több mint egy méterrel magasabb. A jelenség nem egészen új keletű és már két esztendő óta állandóan izgalomban tartja a kedélyeket. Kezdetben csak az iránt hangzott panasz, hogy a drága pénzen vásárolt réteket önti el a víz, a melyek azután rendeltetésüket szolgálni nem képesek. A mint azonban a víz egyre dagadt, már nemcsak a rét, hanem azok a nyaraló tulajdonosok is panaszkodtak, a kik nagyon is mély területekre raktak szőlőt az alsóparti homokba és a kik, hogy hamar juthassanak a vízhez, ahhoz nagyon is túlmerészen közel építkeztek. Nem gondolva arra, hogy ebből még baj is lehet!

Ismételten hivatkoztunk reá, hogy a szövetségi értekezleteken számtalanszor szólalt meg az aggodalom hangja, hogy némely helyen, senki tanácsát ki nem kérve, semmi veszélyre nem gondolva, építkeznek olyan területekre, melyek alig félméterrel magasabbak a Balaton rendes vízállásánál. Nem attól féltek az emberek, hogy meg is nőhet egyszer a Balaton, hanem inkább

attól, hogy a víz majd mindig kisebb lesz. A Balaton inkább visszavonul a medrébe és különösen tartottak az avatatlanok a Sió-csatorna kibővítésétől, mint a melyen majd le fog szaladni a Balaton vize, nagy kárára mindenkinek.

Minden szélsőség nyomában veszedelem jár!

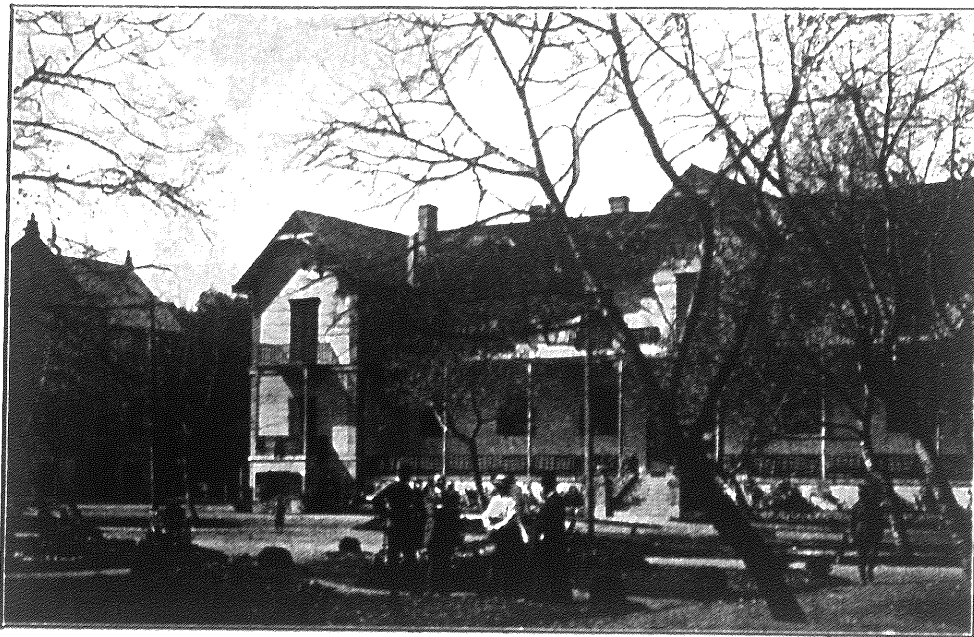

Keszthely: Lombhullás a „Sóhajok“ utján. — Vajda Lászlóné felvétele.

Ilyen szélsőségek összetalálkozásának eredménye a megáradt Balaton. Nem első, hanem időközönként visszatérő jelenség ez. De a mióta a Balatonon fürdőélet van, most először akadt vele dolgunk, azért érezzük annyira a terhét. Meg kell vele küzdenünk kevesebb-több munkával és áldozatkészséggel. A szerint, hogy kiki mekkora előrelátással volt akkor, a mikor ültetvényeit elhelyezte és nyári lakását megépítette,

Az elöntött rétek.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszterium 1914. évi április 8-án 2850. sz. alatt nagyjelentőségű leiratot intézett a balatoni vármegyék alispánjaihoz. Ebben a hozzánk is megküldött leiratban (közöltük a «Balaton» 1914. évi 5. számában) hivatkozás történik arra a hatalmas munkálkodásra, melyet a földmivvelésügyi miniszterium a kikötők kiépítése érdekében folytat. Kijelentést is foglal magában. — «Részemről sem akarok elzárkózni elődeim ezirányú működésének folytatásától a tekintetben, hogy a rendelkezésemre álló költségek keretén belül a még állami kezelésbe nem vett kikötőket fokozatosan állami kezelésbe vegyem és ott, a hol annak szükségét látom, új kikötőket is építtessenek. Azonban a Balaton-

Keszthely: A Balaton szálloda előtt. — Vajda Lászlóné felvétele.

kultusz ily irányú támogatását bizonyos föltételhez kívánom kötni. Ugyanis kétségtelen, hogy a nagy csinnal kiépített kikötők csak úgy szolgálhatják a közönség érdekeit, ha azok mentől könnyebben hozzáférhetők, vagyis ha azokhoz az egyes nyaraló helyeken végig vonuló parti sétányok csatlakoznak.»

E parti sétányok kiépíthetése érdekében azt kívánja a leirat, hogy a parttulajdonosok a telkükhöz tartozó megfelelő részt közcélra átengedjék. «A parti sétányok kiépítése a fönnjörgő körülmények között legfőbb esetben a sétány feltöltését és a feltöltés vízfelőli oldalának biztosítását vonja maga után».

De a fürdőtelepek is biztosítva lennének a vízveszedelem ellen. A leiratnak — úgy tudjuk — nem kelt akkor olyan visszhangja, a minőt megérdemelt volna. Pedig a mai áradás igazolja rendkívüli jelentőségét. A vármegyei alispán urakát már a mult év végén kértük arra, hogy ennek a fontos leiratnak a kívánalmi ügyében tegyék meg a kellő lépéseket. Most, a mikor a partbirtokosok közvetlen látják a védekezés szükségét, legkönnyebben hajlanak rá,

hogy a partvédő célt is szolgálni hivatott sétányhoz szükséges területet átengedjék. Tudomásunk van róla, hogy *Kacs Kovics* Lajos, somogyi alispán, a tőle megszokott úgyszeretettel vette kézbe ezt a kérdést is. Hisszük, hogy a megindított mozgalomnak meg is lesz a kívánatos eredménye.

Nem sokkal azután, hogy a fentebb ismertetett miniszteri leirat napvilágot látott, kezdtek érkezni a panaszok, hogy túlságosan dagad a Balaton. A kétezer koronás rétek víz alá kerültek. Szövetségünk fölirt az erősebb vízeresztés érdekében. A miniszterium 3856—1914. szám alatt tájékoztatta a közönséget. Közölte, hogy a Sió-zsilipen az összes táblák felhuzása mellett másodpercenként 50 köbméter víz ereszthető le, úgy hogy naponta ötödfél millió köbméter víz volna a Balatonból levezethető.

A hozzáfolyástól eltekintve havonta 25 centiméterrel lehetne a vízszint apasztani. Miután azonban a sióberki érdekltség területe is figyelembe veendő, ilyen vízeresztést általában érvényesíteni nem lehet.

A Sió-meder kibővítése szerint a befogadó képesség másodpercenként 50 köbméterre lesz emelve, így a munkálat befejezte után további baj nem lesz.

A szövetség erre ismét fölirt, hogy a miniszterium a lehetőség keretében gondoskodni

sziveskedjék az elárasztott értékes rétek vízmentessé tételéről.

Az elöntött nyaralótelepek.

A rétekről a víz nem huzódott le, inkább nőttönött. Az 1915. esztendő állandóan esős volt. A víz még a nyári nagy párolgási idő alatt sem igen akart apadni. Ellenben megjött az ősz, az eső egyre esett és jöttek már nemcsak az iránt a panaszok, hogy víz alatt a rétek, hanem hogy elönti a homoki szőlőket is. Majd, hogy a pinczék megtelnek vízzel, elönti a kerteket, sőt az utcákat is. Ismét és ismét felírtunk, hogy a miniszterium, a mit lehet, tegyen meg és az ijesztő módon megnövekedett vízállás apasztassék.

November első felebe vettük a miniszterium értesítését, hogy a Sió-zsilip összes nyílását nyitva tartják, minden más érdekelt figyelembevétel nélkül, hogy a fenyegető veszélyt lehetőleg elhárítsák.

A földmivvelésügyi miniszterium teljes tudatában volt annak, hogy mekkora a veszély. De elemi csapás ellen védekezni, árvizet megakadályozni csaknem lehetetlen. Megszólalt a fölhangzó sok panaszra a Balaton nagy tudósa, *Lóczy* Lajos és az Országos

Vízépítési Igazgatóság is, mely külön füzetet adott ki, hogy a közönséget a legszélesebb formákban tájékoztassa.

Mit mond Lóczy?

A «Keszthelyi Hírlap» 1915. évi 48-ik számában fejtegeti, nagy alapossággal a kérdést. A többek között a következőket mondja:

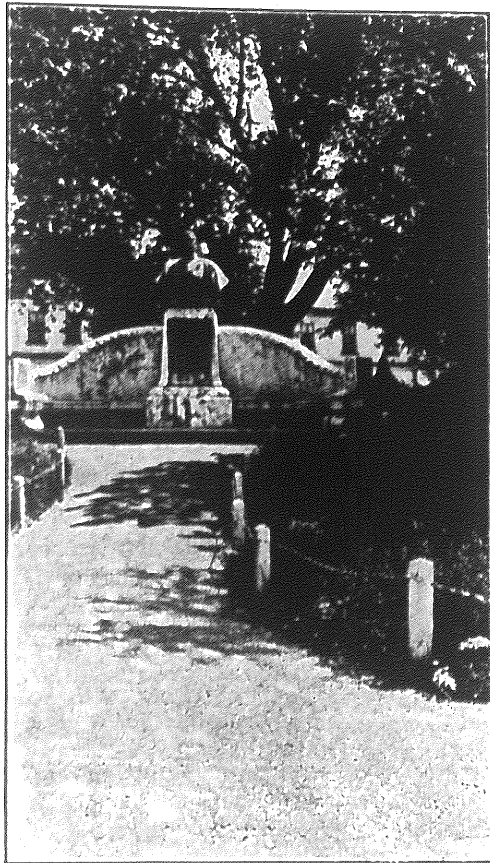
«1904-ben a vízszélén épült alsóparti villáktól messzire elment a víz. A fürdőzőknek a szárazzá vált homokparton nagy távolságra kellett bemenni a vízhez. — Lopják a vizet a Sió-csatorna zsilipjeivel! — ez volt a vád. Nagy áldozattal létesült telepeink elértéktelenednek, nyaralóinkat sívó homok és miazmákat terjesztő tócsák veszik majd körül. A nyaralóközönség nem jön vissza a Balatonra.»

A vízépítési igazgatóság akkor egy értekezletet hívott össze, melyen aztán ellentétes vélemények nyilvánultak. A gazdák a mellett voltak, hogy csak cserzteni kell a vizet. A fürdőtelepek képviselői ellenkezően szóltak. Lóczy ekként nyilatkozott:

«Hiábavalók az ellentétes törekvések. A mérnöki tudás és munka nem képesek egyiket sem kielégíteni. A Balaton 600 négyzetkilométernyi medencéje a meteorológiai elemek hatása alatt áll, a melyeket megváltoztatni az ember nem képes.»

A közlemény ezután elmondja, hogy a vízállás nem a Sió-csatorna vízemésztésétől, hanem inkább az elpárologástól függ. A hozzáfolyás és a csapadék mennyisége lényegesen befolyásolhatják a vízmennyiséget. A szélső esetek összeesése okozhat árvizet. A mi legutóbb 35 évvel ezelőtt volt. «Tíz év múlva — mondta 1904-ben Lóczy — ismét be fog állani a magas víz és azok, a kik legjobban panaszkodnak a víz megfogyására, tíz év után a magas víztől fognak sírni.»

«A jelenlegi magas vízállás, mint aféle muló baj, nem fenyeget állandó veszéllyel. A nyaralók azért szenvednek az idej nagy víztől, mert az 1898-tól 1910-ig

Balatonföldvár: Széchenyi Imre gróf szobra. — Balkay László felvétele.

tartó alacsony vizek idejében emelkedtek. Nem egyszer figyelmeztettem a tölem tanácsot kérőket, hogy inkább a partszegélyt kísérő terrasszon, mint a vízszélén válasszanak telket nyári tanyájukhoz. Rámutattam arra, hogy ime közvetlen a Balaton vízszélén és parti lapjain nincsen egyetlen falu, sőt egyetlen lakóház sem, valamennyi balatonmenti falu a magasabb parton épült. A környező lakosságot évszázados tapasztalat óvta attól, hogy az időszakonként visszavisszatérő nagy víz kiszorítsa az embereket házaikból.»

Lóczy szerint a Balaton még emelkedni fog, ha a tél és tavasz párologásai kedvezően nem befolyásolják az árvizet.

Az Országos Vízépítési Igazgatóság tájékoztatója.

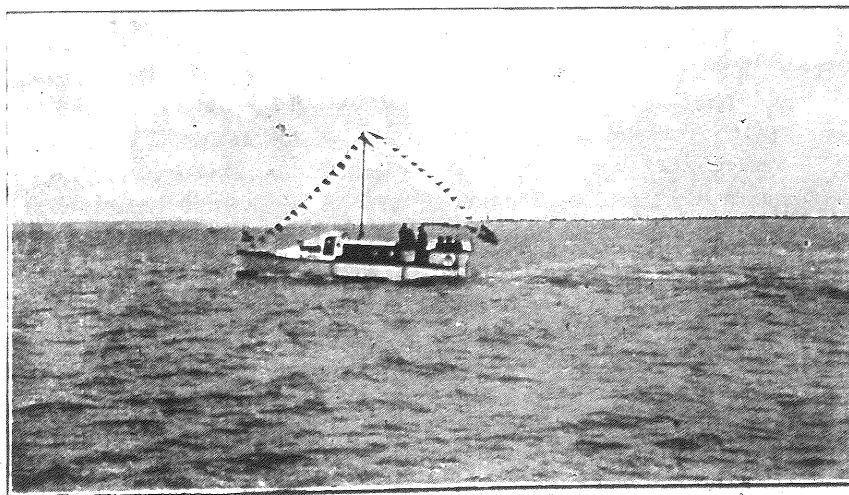
«Miért árad a Balaton?» — címen érdekes füzet jelent meg.

Az Országos Vízépítési Igazgatóság mondja el benne, hogy 1860. óta a Balaton vízszin ingadozásai számos ízben foglalkoztatták az érdekelteket és hatóságokat. Az ingadozások mindig két méter magassági különbséget belül maradtak, mégis mihelyt a vízállás a szélső határok felé közeledett, a nyugtalanság fokozódott az érdekeltek körében. Ma ez az izgatottság, érthető okokból, még erősebben jelentkezik.

Az érdekes füzet hivatkozik az 1870-iki nagy szélsőségre és hivatkozik arra, hogy az 1888-ban kiadott és ma is érvényes Sió kezelési szabályzat «kiadása előtt végzett műszaki tanulmányok már akkor rámutattak arra, hogy a Balaton vízszinének a megállapított határok között való megtartása csak az esetben remélhető, ha a Sió-zsilip, továbbá a Sió-csatorna medre 50 köbméter másodpercenkénti vízemésztésre egyidejűleg kiképeztetnek. Ez azon-

ban nem történt meg, miután az érdekeltek az azzal járó nagy költségeket viselni hajlandók nem voltak.»

A Sió-meder a 70-es években csak tíz köbmétert emésztett. A mikor 1897—1902-ben a medert 24 köbcentiméter má-

Balatonföldvár: A „Tihany” lofogódiszben. — Balkay László felvétele.

sodpercenkénti befogadásra bővítették ki, éppen akkor kicsiny volt a víz. Ezért történt, hogy az érdekeltek megijedtek attól, hogy a víz az új Sió-medren leszalad.

Ismerteti a füzet a vízszin rendezése ügyében való tanácskozások dolgát és hivatkozik arra, hogy mindaddig nem lehetett gondolni a vízszin rendezésére, a míg az 1908. évi XLIX. törvénycikk fölhatalmazást nem adott a kormánynak a Sió-csatorna hajózhatóvá tétele céljából szükséges mederkibővítésre. A munkálatokat tíz évre irányozták elő, de azután a törvényhozás módot nyújtott a kisebb időn való elvégzésre. Úgy hogy a csatorna munkálatainak befejezése az 1917. év őszére várható. «Akkor azután 50 köbméter másodpercenkénti vízmennyiség, az alsó érdekeltek károsítása nélkül, az év bármely szakában leereszthető és így a Balaton maximális vízállása is megtartható lesz.»

Miután beigazolást nyert, hogy a Sió-zsilip kezelési

Balatonföldvár: A versenybíró figyeli az eredményt. — Balkay László felvétele.

szabályzata ma be nem tartható. a földművelésügyi miniszter úr jóváhagyásával a vízépítési igazgatóság elrendelte, hogy november hó 1-étől—márczius hó 15-éig az összes zsiliptáblát nyitva kell tartani. Így volt ez már a múlt télen és így van most is.

Kitűnik, hogy a miniszteriumban állandóan figyelemmel kísérték a jelenségeket és hogy az érdekelteket állandóan figyelmeztették, hogy a rendkívüli vízállás bekövetkezése mindaddig nincs kizárva, amíg a mederbővítési munkák be nem fejeztettek.

«És ma, midőn a mederbővítési munkálatok befejezése előtt a szakadatlan esőzés folytán a rendkívüli árvíz bekövetkezett, a kormány rendelkezései csak arra irányulhatnak, hogy a veszedelmet, mely egyaránt fenyegeti a balatoni telepeket és a Sió menti érdekelteket, a lehetőség határain belül mérsékelje.»

«A Balaton rendkívüli kis vízállásának bekövetkezése azonban, mint a múltban, úgy a jövőben sem lesz megakadályozható, rendkívül szárazságok beálltával. Ezen csak úgy lehet segíteni, ha a Mura folyóból vezetünk be vizet a Balatonba, a mire nézve a tanulmányokat már évekkal ezelőtt az országos vízépítési igazgatóság elvégezte.»

A vízáradás kérdése a képviselőházban.

Iklódy-Szabó János dr. országgyűlési képviselő, választmányi tagunk, 1915. december hó 15-én interpellációt intézett Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszterhez, a Balaton vízáradása tárgyában. A felszólalást széles alapon, a tárgy meleg szeretetével tette meg és a többek között a következőket mondá :

«Abban a perspektívában, a melyet a háború utáni időről varázsolunk lelki szemcink elé, melyben szebbnek, gazdaságilag erősebbnek óhajtjuk látni Magyarországot, kétségkívül jelentékeny szerepet kell adnunk a Balatonnak, a mi szépséges magyar tengerünknek, a melynek partjain már eddig is megnyilatkozott kultúra bizonyára még szebbé, még hatalmasabbá fog fejlődni és erős vonzóerőt fog gyakorolni az üdülni kívánó közönségre. A magyar földnek, a magyar hazának a háború megpróbáltatásaiban megerősödött szeretete és a hűtlen olasz szövetséges árulása következtében előállott felháborodás olyan tényezőkké fognak válni, a melyek kellő impulzust adnak majd arra, hogy a magyar közönség azon része, a mely az üdülnést a múltban az olasz tengerparton kereste, azt a jövőben a klimatikus és egyéb viszonyokat illetőleg az olasz tengerparthoz leginkább hasonló Balaton partján, tehát a hazai földön keresse és találja meg. A fürdők felé gravitáló forgalomnak ezen várható új iránya közgazdaságilag is jelentőséggel bír. Ha a magyar közönség itthon marad és az üdülnésre, szó-

rakozásra szánt milliókat itthon költi el, ezzel megjavítja a magyar állam sajnos nagymértékben passzív fizetési mérlegét.

Nem túlzás, hogy a Balatonban, a melyet szépségeiért, sokféle színben tündöklő hatalmas víztükreért, szőlőkoszorúza vulkanikus, csodás formájú heglánczolatáért szeretünk, balatonfüredi és hévízi gyógyvizeiért, erőt és rugékonyságot adó hullámfürdőjeért pedig hálálkodóan emlegetünk, igen jelentékeny vagyoni erőt is birunk és mely kellően kihasználva, gazdasági életünknek igen jelentékeny tényezőjévé válhatik. Arról is meg vagyok győződve, hogy helyes politikával, a meglévő eszközök helyes fölhasználásával, most, a mikor a magyar nemzet a háború folyamán tanúsított viselkedésével az egész világ tiszteletét, elismerését és bámulatlát vívta ki, a mikor tehát divatba jöttünk s a külföld, elsősorban pedig a szövetséges népek hajlandóságot éreznek arra, hogy közelebről megismerjenek bennünket, a Balaton arra is alkalmassá lehet, hogy partjain ne csak par excellence magyar, hanem valódi idegenforgalmat is teremtsünk.

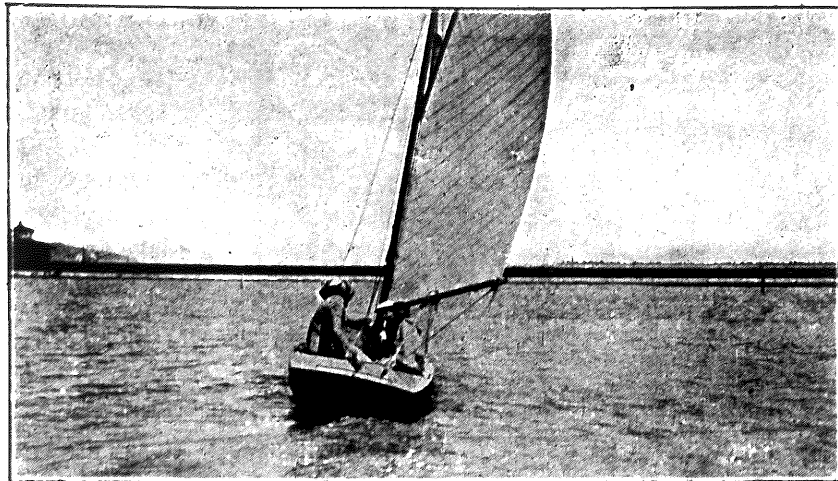
Interpellációm célja kizárólag az, hogy egyrészt a Balaton, másrészt a Sióval való kapcsolat révén

ugyancsak fenyegetett Veszprém, Somogy és Tolna vármegyék sióparti közönsége érdekében megnyugtatót keressek a kormány részéről olyan elemi csapást illetően, a melylyel szemben a nagyközönség teljesen tehetetlenül áll és egyedül a t. kormánytól várja a létező bajoknak, ha nem is azonnali megszüntetését, de legalább azoknak a lehetőség szerint való enyhítését. Ez a veszedelem, t. Ház, a Balaton szakadatlanul magas víz állása, a mely megdöntéssel fenyeget egy fejlődésképes kultúrát, egy kultúrát, a melyre könnyűszerrel építhetnénk fel egy még szebbet, egy még nagyobb.

De hogyan tehesük azt, ha maga az alap, hosszú évek szorgalmának és fáradozásának gyümölcse van ma az elpusztítás veszélyében?

És egy igazságot kell itt leszögezni, a melynek nem árt, ha a szemébe nézünk, mert sok tekintetben okulást jelent a jövőre nézve. A mi fejlődésünk általában sok rendszertelenséget, amerikaiaságot mutat; nélkülözi, hogy úgy mondjam, a példa gyanánt gyakran fölhozni szokott német alaposágot és rendszerességet. És ha látjuk, t. Ház, azt a tervnélküliséget, azt a rendszertelenséget és az egységes vezetésnek azt a teljes hiányát, a mely a Balaton-kultusz terén is megnyilatkozik, akkor szinte önkéntelenül előtérbe nyomul annak az igazságnak a felismerése, mennyire helyén való és mennyire üdvös Szupics Dezső képviselőtársam által évek óta hangoztatott azon eszme, a mely az összes balatonparti községeket egy nagy közigazgatási egységbe, mondjuk, egy «Balaton vármegyébe» öhajítja összefoglalni.

A néhány év óta működő Balatoni Szövetség igen hasznos és értékes dolgokat produkál, de társadalmi jellegénél fogva az egységes közigazgatás hiányait nem pótolhatja. A szakkörök előtt régóta ismert volt az a körülmény, hogy a Balaton vízszint nagy ingadozásokat mutat, hogyha hosszú, száraz időszakok után, a melyek hatása alatt nagy és széles területek mentesültek a víztől, ismét esős időszak következik, a melynek hatása alatt az előbb száraz területek újból vízjárta helyekké válnak. A ki az úgynevezett szakkörök iránt bizonyos előítélettel viseltetik, az az egyszerű somogyi gazdához fordulhatott és megkérdezhetette volna tőle, mikép van az, hogy a Balaton déli partján fekvő községek gyakran több kilométernyi távolságban is fekszenek magától a Balaton partjától? Természetes, hogy az tőle is csak hasonló választ nyerhetett volna. A miből viszont nem következik, hogy a Balaton déli

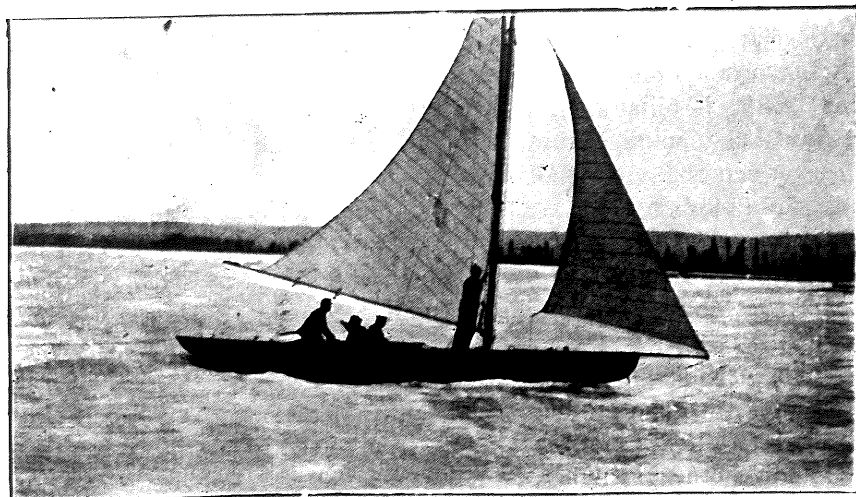

Balatonszilas: A „Vilma”. — Balkay László felvétele.

partján fekvő fürdőtelepeknek is ugyanolyan távolságra kellett volna épülniök, mert ki is kereste volna fel az esetben azokat? De feltétlenül következik, hogy a Balaton veszprémi, somogyi déli partjának villasorokkal való beépítése előtt meg kellett volna teremteni azokat a technikai eszközöket, a melyeknek segítségével urai maradhattunk volna, a Balaton vízszintének szabályozásával és ezzel kiragadhattuk volna az elemek okozta ingadozások bizonytalanságából.»

Iklódy-Szabó János dr. ezután a vízépítési igazgatóság részéről kiadott tanulmányban foglaltakat és Lóczy Lajos egyetemi tanár észrevételeit ismertette. Majd rátért a Sió-csatorna kibővítésével összefüggő kérdések ismertetésére és megállapította, hogy a csatorna kiépítése elsőrendű érdeke a Balatonvidéknek. A továbbiakban ekként nyilatkozott:

«Mint hogy a Sió-csatorna kiépítése és annak megfelelő bővítése még befejezve nincs, természetes, hogy az Országos Vízépítési Igazgatóságnak az elemek elleni harcában nem állottak rendelkezésére azok az eszközök, a melyekkel az összes érdekeket méltányosan ki tudná elégíteni. Az érdekek a lehető legellentétesebbek. A Balaton part a Balaton vízszintének gyors leeresztését, a Sió-vidék a leeresztés mérséklését öhajítja, hogy a Sió által érintett vidékek gazdasági művelése ne akadályoztassék. Ezen érdekelleték ügyszólván kiegyenlíthetetlenek, a minek következménye az, hogy úgy a Balaton, mint a Sió

Balatonszilas: A „Hunnia”. — Balkay László felvétele.

vidék egyformán az Országos Vízépítési Igazgatóságot támadja. Az igazságnak tartozom azzal, hogy megállapítsam, hogy ezek a panaszok nem helyénvalók. Az igazgatóság, élén kiváló vezetőjével, *Kvassay Jenő* miniszteri tanácsos úrral, a legnagyobb buzgósággal igyekszik a fennálló bajok enyhítésére».

A továbbiakban a vízemelkedés jelenségeiről szól és megállapítja, hogy a viszonyok téves ismeretében találja a magyarzatát az, «hogy a Balaton magas vízállását a most folyó Sió-szabályozási munkálatok okozzák».

Megállapítja, azt is, hogy a «vízépítési igazgatóság a különböző érdekek méltányos kiegyenlítésére törekedett; hogy ez csak részben sikerült, nem az ő

Veszprém: Ut a várba. — Kuhárszky László felvétele.

hibája, az egyedüli ok az, hogy nem álltak rendelkezésre megfelelő eszközök, melyekkel gátat tudott volna vetni az elemek pusztításának».

Felveti a kérdést, hogy magas vízeresztésnél nem-e lehetne úszókotrókat alkalmazni? De legfontosabbnak tartja a csatornamunkálatok mielőbbi befejezését. Addig is pillanatnyi védekezést kér. Kéri, a földművelésügyi miniszter urat, sziveskedjék a fürdőtelepeket nemcsak szivattyútelepek létesítésével, hanem azok üzemben tartásával is a Balatoni Kikötőfelügyelőség útján támogatni. «A Balatoni Kikötőfelügyelőség — mondja — rövid fennállása óta nagyon kevés költséggel igazán gyönyörű dolgokat produkált, működését az egész Balatonvidék a legnagyobb bizalommal nézi és megvagyok róla győződve, hogy nagy megnyugvást okozna a Balaton vidéken, ha e nehéz kérdésben az ő kipróbált szakértelmét vehetnék igénybe».

Ismerteti végül a szabályozási munkák menetét, a vadvizek elvezetésére Sióagárdon gőzszivattyútelep létesítését javasolja, gyors intézkedést kér az egész vonalon és a következő interpellációt előterjeszti:

«Van-e tudomása a t. földművelésügyi miniszter úrnak, hogy a Balaton magas vízállása veszélyezteti úgy a Balatonparton szép virágzásnak induló nyaralótelepeket, mint a Sió, Sárviz, Kapos melletti érdekeltiséget? Mit szándékozik a t. miniszter úr ez ellen sürgősen tenni? Nevezetesen hajlandó-e az egyes fürdőtelepeket a balatoni kikötőfelügyelősége útján szivattyútelepek létesítésével és azok üzemben tartásával (emberi munkaerő, anyag, pl. benzin) támogatni? Továbbá, hajlandó-e a siószabályozási munkálatokat gyorsítani? (Tanulmány tárgyává tenni a szabályozási munkálatoknál uszó kotrógépek esetleges alkalmazását.)

Miután ez idő szerint tisztán a Siófoktól Simontornyáig terjedő szakasz mederszabályozási munkálatai vannak tervbe véve, hajlandó-e a munkálatokat Simontornyától lefelé egyidejűleg kiterjeszteni? (Töltésemelés Simontornyától lefelé, mintegy 56 kilométerre terjedő szakaszon.)

Végül hajlandó-e a t. miniszter úr a vadvizek elvezetésére Sióagárdon felállítandó gőzszivattyútelep létesítését anyagilag is támogatni?»

A miniszter válasza.

Ghillány Imre báró földművelési miniszter a kérdésben a következő választ adta: «Igen tisztelt barátom, igen szép és érdekes interpellációjára legyen szabad egészen röviden a kívánt felvilágosítást megadnom. Igen helyesen emelte ki t. barátom azt, hogy a látszat szerinti ellentétes érdekek akadályozzák elsősorban a Balaton helyes szabályozását. A mint méltóztatik tudni, a balatoni érdekeltiségek tulajdonképpen látszólag mások az érdekei, mint a Sióérdekeltiségek. Ezek az ellentétek azonban nem olyanok, hogy bizonyos idő múltán fokozott tevékenységgel leküzdhetők ne volnának. A balatoni érdekeltiségre nézve igenis a magas vízállás határozottan hátrányos, mert a megfelelő körülmények nélkül épültek ott igen értékes villatelepek, nem véve figyelembe azt, hogy az otthonos lakosság évszázadok óta a magas partokon építette községeit és bátorítva az akkori alacsony vízállás által, közvetlenül a tó partján építette villáit.

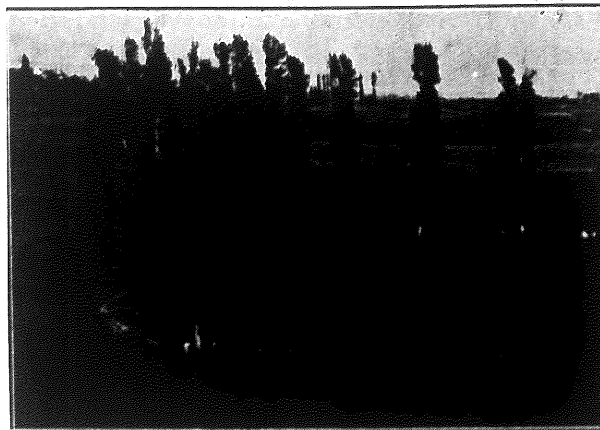
Ma ez a helyzet tényleg fennáll, ezzel a helyzettel tehát számolni kell és ebben a tekintetben azt, ami lehető volt, a vízépítési igazgatóság meg is tette, felszólította az érdekelt villatulajdonosokat, hogy védelmi köhánysokkal lássák el telepeiket és felajánlotta, hogy az állami kotrókkal a köhánysokhoz szükséges töltőanyagot díjtalanul fogja a vízépítési igazgatóság kikötörni, a mi a munkálatok költségeinek legalább 40—50%-át képezi. Arról megnyugtathatom a t. interpelláló képviselő urat és a t. Házat is, hogy a kikötők ottani felügyelősége a legnagyobb készséggel áll és fog állani mindenkor az érdekelték rendelkezésére és ép úgy fog iparkodni biztosítani a víz-

szivattyúk benzinszükségletét, mint a megfelelő szakszerű tanácsokkal szolgálni.

A másik érdekelttség, az ú. n. Sió-érdekelttség, ez az eredetileg szűkreszabott levezetési csatorna útján abba a helyzetbe jött, hogyha a Sió-csatornába teljes befogadóképességében bocsáttatik le nagy mennyiségben a Balaton vize, ez rá nézve azt jelentené, hogy a 4000 holdnyi prima szántóföldön minden mezőgazdasági munka lehetetlenné válnék. Kellott tehát olyan megoldást keresni, amely a két érdekelt lehetőséget kiegyenlítsé és a csatorna vizének leeresztéséről szóló szabályzat az érdekeltségek hozzájárulásával megállapította azt a módot, hogy a téli időszakokban, amikor a mezőgazdasági művelés szünetel, nagyobb mennyiségben eresztessék le a Balaton vize, mint a nyári gazdasági időszakban, amikor természetesen csak annyi víz ereszthető le, hogy az ottani gazdasági művelés lehetetlenné ne váljék.

Elismerem azonban, hogy a mai állapotok tarthatatlanok és hogy azokon sürgősen segíteni kell, még pedig elsősorban olyanképpen, hogy a Sió-csatorna olyan mélyre kotortassék ki, még pedig mentől előbb, hogy ép úgy szolgálatot tehessen a balatoni érdekeltségnek, mint a Sió-érdekeltségnek.

Erre nézve megnyugtathatom a t. képviselőházat és a t. interpelláló képviselő urat, hogy amennyiben a háborús idők megengedik, a lehető legnagyobb igyekezettel azon lesz a vízépítésiigazgatóság, hogy a Sió-csatorna munkálatait a lehető legrövidebb időn belül befejezhesse. Itt azonban csak egy félreértésre vagyok bátor figyelmeztetni a t. interpelláló képviselő urat. Maguk a kotrási munkálatok a víz leeresztését nem akadályozzák. A kotrási munkálatok semmiféle összefüggésben nincsenek azzal, hogy a Balatonról több vizet nem lehet lebocsátani, de a sióvidéki gazdasági érdekeltségnek az érdeke tiltja azt, hogy nagyobb mennyi-

Balatonfüred: Az Eszterházy szálló előtti Balatonpariton.
Dr. Ajtós Imre felvétele.

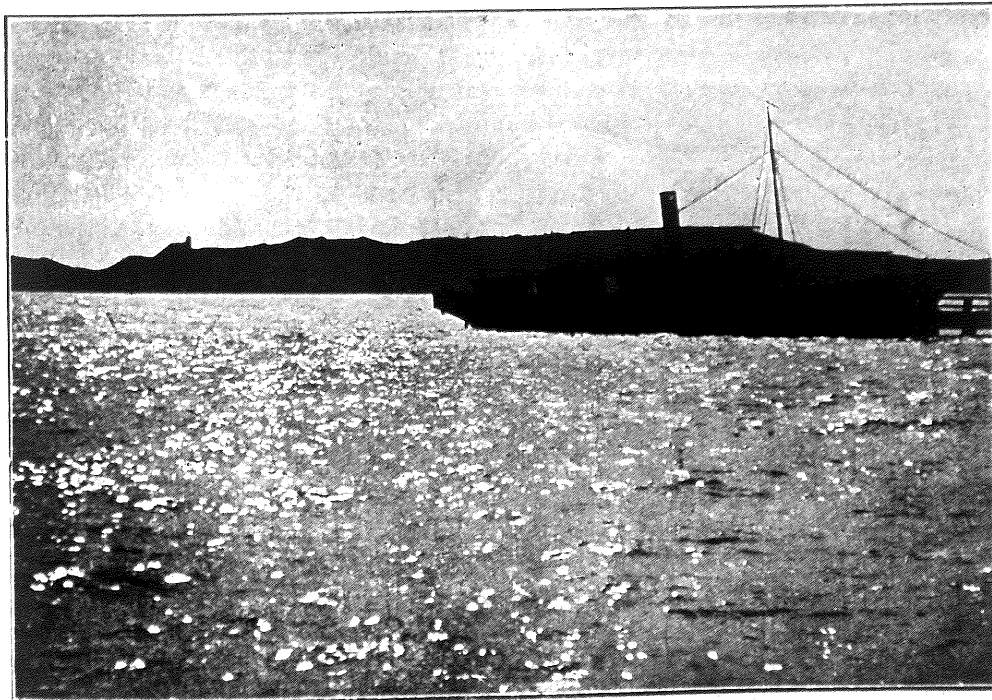
ségek eresztessenek le a nyári időszak alatt. Kilátásba helyezhetem azonban azt is, hogy tanulmány tárgyává fogom tétetni azt, hogy úszó kotrókkal nem lehetne-e a bajokon részben segíteni. Én úgy vagyok azonban informálva, hogy ez lassítaná a munkálatokat, úgy hogy inkább oda kellene törekedni, hogy a mostani két kotró helyett négyet kellene alkalmazni a csatorna szabályozásánál, hogy így emberileg lehető rövid időn belül ez a kérdés megoldást nyerjen. A mi a szivattyútelep kérdését illeti, bátor vagyok megjegyezni, hogy foglalkozni fogok a kérdéssel, azonban hangsúlyozom, hogy a belvizek levezetése elsősorban az illető társulat feladata.

Én megfelelő erkölcsi és talán valami csekély anyagi támogatást is helyezhetek kilátásba, de attól az elvtől nem térhetek el, hogy a belvizek levezetése társulati és nem állami feladat, hanem az eddigi gyakorlatnak megfelelőleg az érdekeltség saját feladata.»

Iklódy-Szabó János dr. a miniszter válaszát köszönettel vette tudomásul és kifejezte meggyőződését, hogy ez az érdekeltet megfogja nyugtatni. A választ a képviselőház is tudomásul vette.

Értekezlet a vízáradás ügyében.

A Balatoni Szövetség előterjesztést tett a földművelésügyi miniszter úrhoz, hogy értekezletet összehívni sziveskedjék abból a célból, hogy az itt ismertetett egész kérdés az érdekelt előtt tisztán állhasson és bizonyos egyöntetűséget lehessen teremteni a védekező munka terén. A miniszter úr e tárgyban a következő 112.914/1915. számú leiratot intézte a szövetséghez:

Balatonfüred: A kikötő Tihany nyál háttérben. — Kelndorfer Oszkár felvétele.

«A szövetségnek 1971/1915. számú, mult évi december hó 2-án keltezett beadványában elem terjesztett azon kérelmét illetőleg, hogy a Balaton magas vízállásából keletkezett bajok orvoslásának megvitatása és megállapítása céljából a hatóságok és az ad 1971/1915. számú beadványban felsorolt érdekeltek meghívásával értekezlet megtartását rendeljem el, értesítem a szövetséget, miszerint tekintettel arra, hogy az országgyűlésben mult év december hó 15-én e tekintetben előadott interpellációra adott válaszómban mindazokra a körülményekre, melyek az értekezleten tanácskozás tárgyát képezhetnék, részletesen kiterjeszkedtem, azon véleményben vagyok, hogy ezzel érdekeltek megnyug-

Balatonfüred: A vízparton. — Krämer Ella felvétele.

tatását előidézve, az értekezletnek ez idő szerint való összehívásától el lehetne tekinteni.

Miután azonban ismerve a Balaton-kultusz közgazdasági jelentőségét, magam is nagy súlyt helyezek arra, hogy minden körülmény ez alkalommal teljes világításba helyeztessék, a mennyiben — daczára a képviselőházi beszédemben foglaltaknak — a szövetség az érdekeltek megnyugtatása céljából súlyt helyezne ez értekezlet megtartására és ebbeli kívánságának egy újabb felterjesztésben kifejezést fog adni, az értekezlet egybehívásától nem fogok elzárkózni.

Budapest, 1916. január 4-én.

Ghillány s. k.)

Hogy az érdekeltek teljes megnyugvást nyerjenek, a védekező munka az egész vonalon nagy erővel megindulhasson és a Balaton fürdőtelepei a vízáradásokozta veszedelmektől a lehetőséghez képest

megszabaduljanak, szövetségünk újabb fölterjesztésben ragaszkodott a kért értekezlet megtartásához. Irányadó helyről azt az értesülést nyertük, hogy az értekezletet a miniszter Budapesten fogja összehívni.

— A liszt —

KÖZÖLTÜK, hogy a törvényhatóságok hatáskörébe utaltatott a balatoni fürdők lisztellátásának kérdése. Azt is jelentettük, hogy megkerestük a vármegyei alispán urakat, hogy a legkörmeltekintőbben gondoskodni sziveskedjenek a fürdők lisztjéről. Ez ügyben a somogyvármegyei alispán úrtól a következő figyelemreméltó átírat érkezett:

«Mult évi 1837. számú átíratra van szerencsém értesíteni, miszerint a somogyvármegyei balatoni fürdők közönségének liszttel való ellátása az illető járási főszolgabíró uraktól beérkezett jelentések szerint biztosítva van.

A mult évi június hó 16-án 2072. szám alatt kiadott M. E. rendelettel az összes nem termelők felhivattak arra, hogy az 1915. évi termésből egész évi gabonaszükségletüket szerezzék be s így ez a fürdőket látogatni szokott tehetősebb egyéneknek módjukban is állott, ezek tehát a szükséges gabonával ellátva lévén, ebből élelmzésüket a fürdőn is biztosíthatják. A fürdővendégek egy része tehát a szükséges liszttel saját magát fogja ellátni. A hatóság által való ellátásra azok fognak csupán rászorulni, akiknek saját háztartásuk nincsen, vagy más okból a gabonát beszerezni, esetleg a fürdőre velük hozni képesek nem voltak s akik vendéglőben való étkezésre lesznek utalva.

Ezek ellátására szintén módot nyújtott a mult évi augusztus 11-én 2986. szám alatt kelt M. E. rendelet, mely szerint szállodák, vendéglők, sütők, pékek stb. felhatalmazást nyertek annyi gabonavásárlásra, amennyit az 1914—15. gazdasági évben üzletükben felhasználtak. Ezen két rendeletben megadott jogok kellő kihasználása mellett csak kevés lehet azok száma, akik ennek dacára is hatósági ellátást igényelnek.

Mindazonáltal ezek ellátásának biztosítása érdekében is a tárgyalások az érdekelt községekkel és fürdővállalatokkal folyamatba tétettek s azok a következő eredménnyel végződtek:

Balatonföldváron a fürdőközönségnek liszttel való ellátását a fürdőrészenyitársaság, Szárszón a fürdőegyesület vállalta magára, Zamárdin a fürdővendégekről a község fog a lakosság részére beszerzett készletből gondoskodni, Kilitin a fürdővendégek ellátása a Hangya szövetkezet útján biztosított. Fonyód, Balatonszemes, Balatonboglár és Balatonlelle fürdőközönségének ellátására a községek által a nem termelők részére beszerzett s a fürdők szükségletére is elegendő gabona fog fordíttatni, ami megfelelő minőségben s megőrölt állapotban fog a közönség rendelkezésére állani. Hasonló módon történik a marczali járásban levő Balatonberény és Balaton-

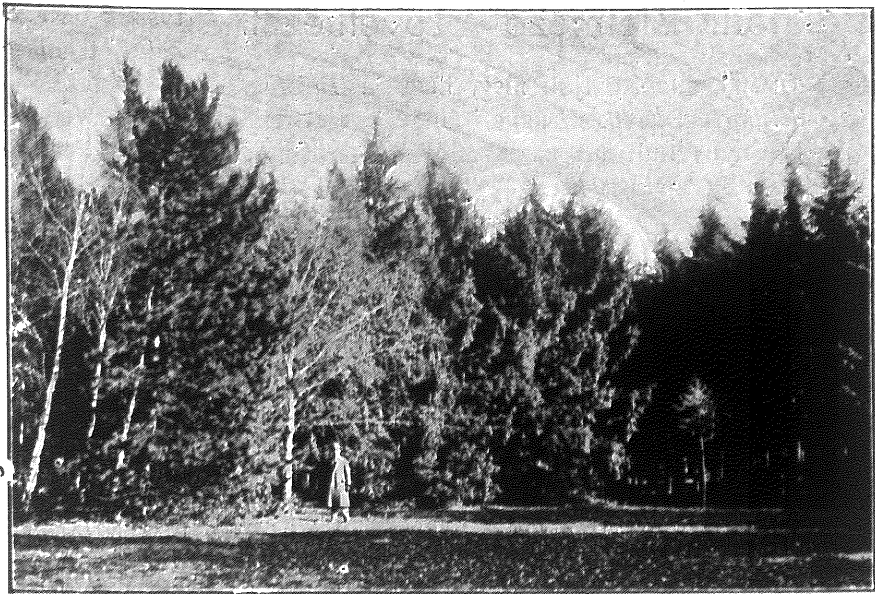

keresztur községek fürdővendégeinek ellátása is. Ezek alapján remélhető, hogy a balatoni fürdők közönségének élelmezése akadályba ütközni nem fog s ezen körülmény a fürdők látogatottságára hátrányos befolyással nem lesz.

Egyébként ezen nagyfontosságú ügyet állandó figyelemmel kísérem s annak idején, a fürdőidény megkezdése előtt, a kellő intézkedéseket meg fogom tenni arra nézve, hogy a fentebb jelzett módozatok mellett a liszt kiszolgáltatása s így a tényleges élelmezés keresztülvitele semmiféle fennakadást ne szenvedjen.

Kaposvár, 1916 január hó 7-én.

Kacs Kovics s. k., alispán.»

Balatonfüred: Fenyves erdőrésztlet. — Kelndorfer Oszkár felvétele.

Mit írtak a Balatonról?

Munkás üdülőtelepek a Balaton mentén. A *Keszthelyi Hírlap* 1916. január 9-iki számában Horváth István nagyobb szabású munkás fürdőtelep létesítésére hívja föl a közérdeklődést. A telepet társadalmi úton kívánna megszervezni.

Ugyancsak fenti lap 1915. november 21-iki számába Lovassy Sándor dr. *A balatoni park restaurálása* czimen igen figyelemreméltó cikket írt. Ismerteti a mai számunkban bemutatott fasor keletkezését, továbbá a park ültetésének körülményeit. Nagy szakértelemmel szól hozzá ahhoz a kérdéshez, hogy a balatoni parkot miként kellene felújítani, hogy az a közönség érdekét kiválóan szolgálhassa.

A *Kertészet* című lap 1915. évi kötetének 224. oldalán ismerteti a szövetségnek *Balatonvidék zöldségtermelése* érdekében kifejtett tevékenységét.

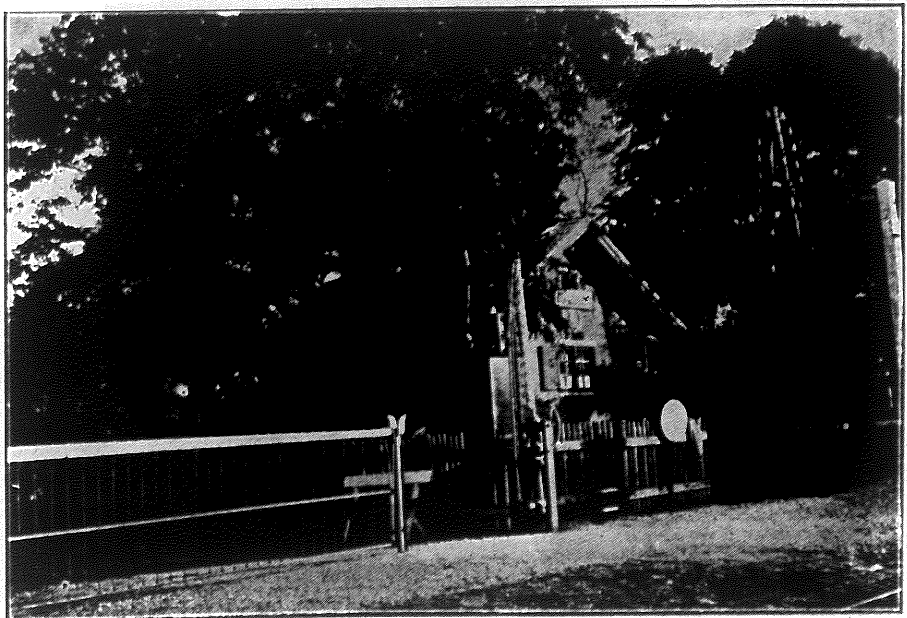
A balatoni fürdők élelmezése czimen a *Fogadó* ez évi 2-ik számában részletes cikkben foglalkozik az élelmező központ kérdésével. Ismerteti a szövetség munkálkodását, melyet e téren eddig kifejtett. Hivatkozik a vendéglősök bevásárló szövetkezete dolgában megindult mozgalomra és a *Háztartás* szövetkezet mult nyári működésére. Ezután az élelmező szövetkezetre nézve a többek között a következőket mondja:

«Erre a fontos gazdasági intézményre felhívjuk a vendéglősök figyelmét. Azok az érdekek, a melyek a szövetség vezetőségét eme intézmény

létesítésére bírták, azonosak a vendéglősiparhoz tartozók érdekeivel, a kiket az élelmezési érdekek valósággal utalnak erre.»

A *Fogadó* című ujság (1915. december 15-iki 24. sz.) ismertette az Országos Vízépítési Igazgatóságnak a Balaton áradásáról kiadott füzetét, érdekes képét festi annak, hogyha a Sió-meder kiépül, minő kiszámíthatatlan fontosságú vízi utat nyerez a Balatonvidék. Szerinte a külföldi államok utazni vágyó közönsége szívesen tenne meg hosszabb utat ide, mihozzánk. «A következménye pedig az lenne, hogy a magyar Balaton-tó szépséges vidéke, a világ legérdekesebb és leglátogatottabb nyaraló- és üdülőhelyévé válna. És ugyanígy éreznék előnyös hatását ennek az idegen forgalomnak a magyar főváros, a Duna és Sió mentén levő városok is.»

A *balatoni vízáradás* kérdésével a következő lapok foglalkoztak: *Zala* 1915. november 18. és 26-iki, *Keszthelyi Hírlap* nov. 28-iki és december 12-iki, *Országgyűlési Értesítő* decz. 16-iki, *Az Est* 1916. febr. 3. és 6-iki, *Tapolczai Lapok* február 6-iki számai.

Fonyód: A Bálalelepi megálló. — Molnár Endre felvétele.

Balatoni Élelmező Szövetkezet.

ÖRÖMMEL állapíthatjuk meg, hogy a *Balatoni Élelmező Szövetkezet* ügye iránt a legszélesebb körökben nyilvánult meg az érdeklődés. Az elismerő nyilatkozatok egymásután érkeznek, a miért a fontos intézmény megalakítása érdekében a kezdeményező lépéseket megindítottuk. Az aláírások szaporodnak. Azoknál a lelkes tagtársainknál is, a kik törekesznek arra, hogy fürdőhelyükön fiók szövetkezet szerveztessék. A jegyzések a beérkezés sorrendjében a következők: *Óvári* Ferencz dr. orsz. képvis. 1000 K, *Sári* János dr. főkönyvelő 100 K, *Közszeghy* József dr. ügyvéd 50 K, *Rosenberg* Lajos dr. ügyvéd 50 K, *Tarányi* Ferencz földbirt. 50 K, *Dombay* Sándor magánzó 250 K, *László* Domokos főmérnök

tvszéki bíró 25 K, *Fromm* Géza dr. járásbíró 25 K, *Zolnai* Gyula dr. egyet. tan. 50 K, *Schreiner* János kormányzó 50 K, *Szlávi* Mór pénztáros 25 K, *Farkas* Márton vendéglős 25 K, *Kárpáti* János igazg. 25 K, *György* Ferencz körjegyző 25 K, *Balatonyörök község* 25 K, *Parragh* Béla főerdész 50 K, *Szentkuthy* Géza p. ü. tan. 200 K, *Kiss* Vilmos földbirt. 100 K, *Schimmerlik* Mór bankigazgató 25 K, *Philipp* Ödön dr. táblabíró 25 K, *Óvári* Ferencz dr. orsz. képvis. 100 K, dr. *Mikler* Gusztáv 50 K, *Dunst* Ferenc dr. 50 K, dr. *Pető* János orvos 25 K, *Gueth* Fanny magánzó 200 K, *Juranek* József vendéglős 250 K, *Csizmadia* J. Gyula 25 K, *Lázár* Kálmán igazg. 25 K, *Herczegh* Mihály dr. udv. tan. 25 K, özv. gróf *Török* Józsefné 25 K, *Fácányi* István gyógyszerész 25 K, *Markó* Tivadar főmérnök 100 K, *Balaton halászati*

Részvénytársaság 100 K, *Bogsh* Géza dr. orvos 25 K, *Fonyódi Hangya szövetkezet* 25 K, *Grünhut* Henrik nagykereskedő 100 K, *Zwicker* Ferencz ezredes 50 K, *Magyar kegyes tanítórend* 100 K, *Rameshofer* Béla 125 K. (Folytatjuk.)

Rendelet a halászatról.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 8234/1915. számú körrendelete

víz partján, vagy vízjárművön halászati eszközzel való közlekedésnek, vagy a víz partján, avagy a vízen lévő bármiféle víziművön ily eszköz tartásának korlátozásáról, ekként szól:

Az 1879. évi XI. t.-cz. 1. §-a alapján a következőket rendelem:

1. §.

Annak, ki az illető vízen halászatra nem jogosult, tilos fogásra kész állapotban lévő halászati eszközzel a víz partján, vagy a vízen bármiféle vízjárművön (hajó, tutaj, csónak, stb.) közlekedni, vagy ilyen eszközt a víz partján, vagy a vízen lévő bármiféle víziművön (malom; uszoda stb.) tartani.

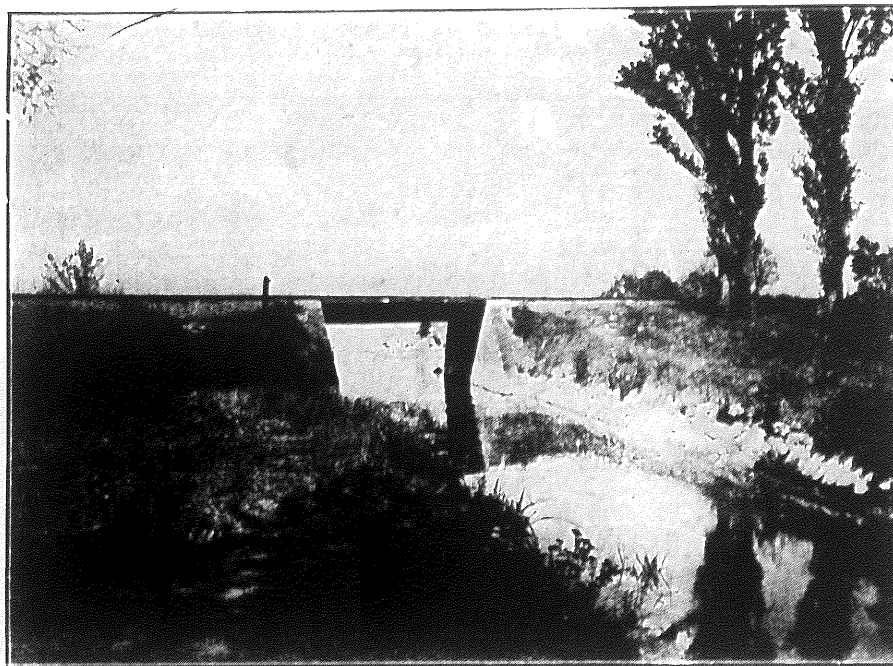
A ki e tilalmat megszegi, kihágást követ el és huszonöt koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

2. §.

Az 1. §-ban megállapított kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbiróság, harmadfokon a földművelésügyi m. kir. miniszter hatáskörébe tartozik.

3. §.

Az 1888. évi XIX. t.-cz. 14. §-a alá eső nyílt vízre vonatkozólag elkövetett ily kihágás hivatalból üldö-

Fonyód: Vasuti hid. — Molnár Endre felvétele.

50 K, *Jánossy* József dr. tvsz. bíró 50 K, *Gueth* Fanny magánzó 200 K, *Vanek* József nyaralótulaj. 50 K, *Bernáth* Elek ítélőtáblai főigazg. 25 K, *Szabó* István ezredes 100 K, *Baradlai* Jenő földbirt. 25 K, *Iszer* Károly máv. főfelügyelő 250 K, *Szávits* Kornél ezredes 200 K, *Veszprémi* káptalan 100 K, *Engel* Ernő földbirt. 250 K, *Munk* Péter gyáros 25 K, *Abonyi* Sándor számtartó 25 K, *Kenessey* Móricz kir. körjegyző 50 K, dr. *Pető* János orvos 25 K, *Molnár* Antal igazgató 25 K, *Párczer* Gyula nyaralótulajd. 25 K, *Horváth* Mihály földbirtokos 25 K, *Szerdahelyi* Jenő gyáros 100 K, *Elter* Lajos földbirt. 25 K, *Suly* László birt. 25 K, *Cséplő* Ernő titkár 50 K, *Szigeti* János vasuti főfelügyelő 50 K, *Dunst* Ferencz dr. apát 50 K, özv. *Stréda* Jánosné magánzó 25 K, dr. *Sümegi* József orvos 25 K, *Minder* Györgyné államtanácsos neje 100 K, *Kenessey* Móricz kir. körjegyző 50 K, *Gallik* Oszvald jószágkormányzó 100 K, *Kempelen* Gyuláné 25 K, *Purgly* Pál földbirtokos 100 K, *Vaszary* Ernő igazgató 100 K, *Vizkelety* Ferenczné h. huszárörnagné 50 K, *Paulinyi* János számtartó 200 K, *Kerényi* Alajos dr.

zendő, ugyanezen törvény 13. §-a alá eső zárt vízre vonatkozólag elkövetett ily kihágás miatt pedig az eljárás csak a halászatra jogosult magánindítványára indítható meg. Budapest, 1916. évi január hó 22-én.

Ghillány, s. k.

A Balaton körül.

A kinek nincs a fejében, annak legyen a lábában.

Emlékezés.*

Híres orvos: Pillitz Benő
Veszprémbe', és Zalába'.

Nagybeteghez hívják, siet,
Majd elszakad a lába.

Vinni kellett volna persze
— S elfelejtett — valamit,
De csak ottan vette észre
S boszús érte egy kicsit.

Balatonille: Leszkay-nyaraló II.

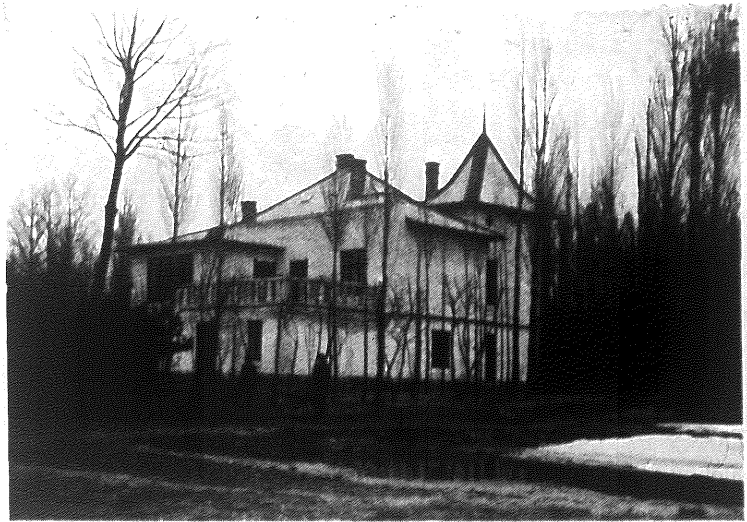
Mit tehetett? visszafordul
S ezt dödögi magába':
«Kinek nincsen a fejébe',
Annak legyen lábába'!»

Nagyember volt, kegyelettel
Említem föl felőle.
Böles humorán derülünk is,
Okulunk is belőle.

Fromm Géza dr.

Új megállóhely iránti kérelem. A balatonaligai, balatonvilágosi, balatonkenesei és balatonalmádi fűrdővendégek több ízben keresték meg Szövetségünket abbéli óhajukkal, eszközöljük ki, hogy Akarattya-pusztánál nyáron át a személyvonatok

* Közmondások és szállóigék eredetét vajmi ritkán tudjuk, pedig érdekes és érdemes megörökíteni.

Balatonille: Leszkay-nyaraló I.

megálljanak. Miután e vonatoknak feltételesen való megállítása nagy mértékben segítené elő nemcsak a hivatkozott fűrdőtelepek egymás között való forgalmát, de módot nyujtana, hogy Akarattya kiváló nevezetességét, a százados szilfát is könnyű szerrel lehessen megtekinteni, Szövetségünk előterjesztést tett a M. Á. V.-hoz a szóban levő óhaj teljesítése érdekében.

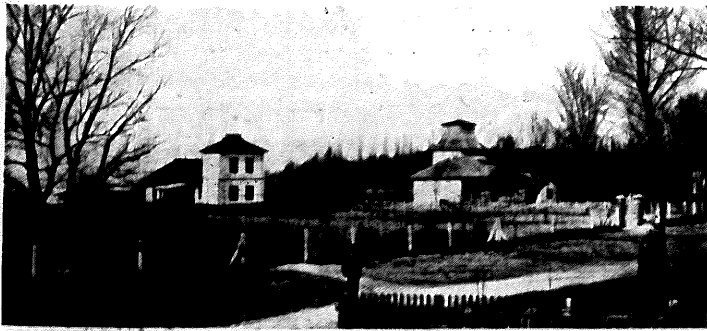
Negyven esztendő. Mészöly Gáspár nagy-körösi lakos, nyugalmazott főgimnáziumi igazgató-tanár ezeket írja a többek között Szövetségünkhöz: «Közel negyven éve járok a Balatonra. Nagy rokonszenvvel vagyok a Balaton iránt; éppen ennélfogva tisztelettel jelentem, hogy a Balatoni Szövetség alapító tagjai közé ezennel belépek.» A lelkes és szép nyilatkozatot örömmel hozzuk köz tudomásra!

A telefon és a libák. Bizonyos időközökben és bizonyos helyeken hangos a panasz, hogy a balatoni körtelefon egyes állomásain nem lehet a beszélgetést jól megérteni. Arra gondoltunk, hogy talán lazák a huzalok, ezekbe az erős szél belekapaszkodik és ez csinálja a kellemetlen zavarokat. Fölrítunk az illetékes miniszteriumhoz, szíveskedjék intézkedni, hogy a huzalokat megszorítsák.

A bpesti posta s távirda műszaki főfelügyelőség közli azután velünk, hogy a panaszt vizsgálat tárgyává tették, amely «alka-

Balatonille: Leszkay-nyaraló III.

Balatonlelle: Hollenzer, Okos és Landau dr. nyaralója.

lommal megállapítást nyert, hogy a balatoni távbeszélő áramkörök teljesen szabályszerűen vannak megfeszítve és semmiféle olyan hiba nem észleltetett, amely üzemzavarokra okot adhatna. A megtartott vizsgálat során megállapított az is, hogy a zavarok nagy része onnan is származik, hogy amikor a Balaton mentén nagy mennyiségben tenyésztett ludak a partról a Balatonra szállnak, repülésük közben a part mentén húzódó telefonvezetékekbe ütköznek. Ezen a bajon nem lehet segíteni a huzaloknak erősebb megfeszítése által, mert akkor a hideg idő beálltával gyakran elszakadnának.» Közli még velünk a főfelügyelőség, hogy intézkedett, mely szerint az időnként fellépő zavarokat haladéktalanul helyreállítsák. Válasziratunkban feltettük ama kérdést, hogy a hibákon nem-e lehetne azzal segíteni, ha a tartó oszlopokat bizonyos pontokon sűrűbben alkalmaznák? Erre azt az értesítést kapjuk, «hogy a huzalokat tartó oszlopok sűrűbb alkalmazása nem szabványos és annak költségeire fedezet sincsen.»

Palántakiosztás. A síófoki mintazöldségtermelőtelegen nagyarányú palántanevelés van folyamatban. Az összes melegágy ezt a fontos célt szolgálja. Nemcsak a telep szükségletét fogjuk kellően fedezhetni, hanem kiosztásra is óriási mennyiségű palánta kerülhet. Mint a múlt esztendőben! Ezt a palánta mennyiséget azokhoz a kertészkedni szerető, balatonparti lakosokhoz juttatjuk, a kik ezideig is bebizonyították, hogy a kérdés iránt kellő fogékony-sággal rendelkeznek.

Négy levél. Közöltük, hogy négy kiváló államtitkárnak — akik a Balaton ügyeivel gyakran foglalkoznak — a belső titkos tanácsosi méltóság adományoztatott. A Szövetség üdvözlő soraira igen szép válasziratok érkeztek. Elsőnek jött *Bartóky József* titkos tanácsostól a következő távirat:

«Hálásan köszönöm a szives jókívánatokat s mindig örülni fogok, ha a Szövetség közérdekű céljait előmozdítani alkalmam nyílik. *Bartóky József.*»

Ottlik Iván és *Kazy József* báró titkos tanácsosok, ügyvezető alelnökünkhöz címezve a következő leveleket írták:

«Nagyságos alelnök úr! A Balatoni Szövetség nevében kitüntetésem alkalmából kifejezésre juttatott megleghangú üdvözlés őszinte örömet keltett bennem.

Engedje meg Nagyságos alelnök úr, hogy a megtisztelő megemlékezésért igaz köszö-

netemet nyilváníthassam s biztosíthassam arról, hogy a Balatoni Szövetség törekvése iránt mindenkor a legmelegebb érdeklődéssel viseltetem.

Nagyságodnak tisztelő készséges hive

Ottlik Iván s. k.»

«Kedves barátom! A Balatoni Szövetség nevében kifejezett végtelenül jóleső kedves megemlékezés alkalmából fogadd őszintén érzett hálás köszönetem nyilvánítását s legyetek meggyőződve, hogy a balatoni törekvéseket ezentúl is lelkesen fogom felkarolni és

a Balatonkultusz érdekében minden tőlem telhető a jövőben is meg fogok tenni. Szívélyes üdvözléssel tisztelő hived *Kazy József s. k.»*

A titkos tanácsosi méltósággal kitüntetett belügyminiszteri államtitkár ezeket írja a Szövetséghez.

«Legfelsőbb kitüntetésem alkalmából kifejezett szives üdvözlésért fogadja a t. elnökség hálás köszönetemet.

Az igazi magyar tengernek, Magyarország egyik büszkeségének — a Balatonnak — szeretete minden magyar embernek kötelessége, fürdőinek s környékének modern kiépítése és fellendítése pedig elsődrendű kulturális és közgazdasági érdeke. Eppen ezért, miként a múltban, úgy a jövőben is készségesen igyekszem a Szövetségnek minden olyan igaz ügyét tőlem telhetőleg támogatni, a mely hazánk ezen kellően még ki nem aknázott kincsének méltó gondozását tűzi ki céljául.

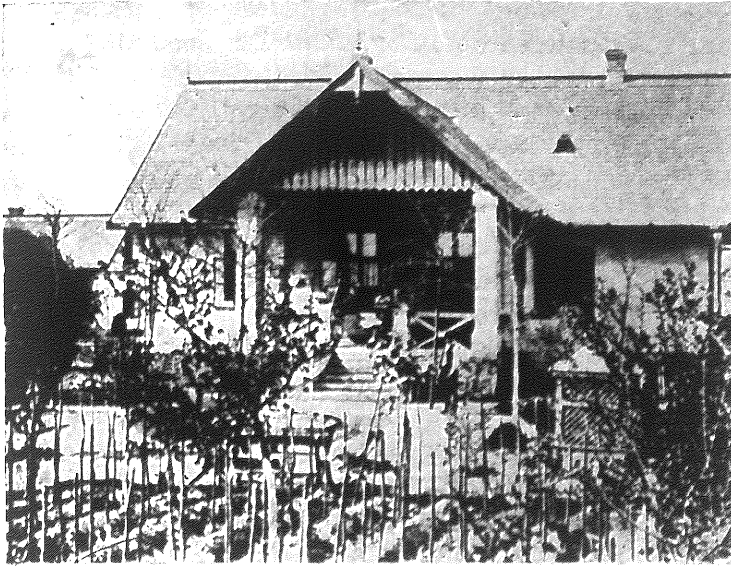
Szives üdvözlésekkel igaz hívük

Némethy Károly s. k.»

A balatonfüredi kikötő. Ismeretes, hogy a Balatonon építendő kikötők között legközelebb a sor alkalmasint a balatonfüredire kerül. Azzal szemben, hogy a földművelésügyi miniszterium a kikötőt megépíti, bizonyos feltételeket szab ki a kitűnő gyógyfürdő fejlesztése érdekében. Nevezetesen, hogy Balatonfüred egész területén az általános csatornázás és ivóvízzel való ellátáskérdése megoldassék és az új kikötővel szemben a kikötő díszének megfelelő, új, nagyobb szálló épüljön. Ezen kérdések előmozdítása érdekében a miniszterium a szövetséget is megkereste. Válasziratunkban tájékoztattuk a miniszteriumot, hogy Balatonfüred nagyközség képviselőtestülete már 3 éve hozott határozatot arra nézve,

Balatonlelle: Vasuti megálló.

Balatonlelle: „Eleonóra“-nyaraló.

hogy a község és a fürdőtelep egész területén a csatorna és viziműveket megépíti. Az ehhez szükséges költséget megszavazta és bizottságot küldött ki a kölcsön útján felveendő építési tőke megszerzése és a kérdés részletes előkészítése érdekében. Ha a mai világesemények nincsenek, az építkezést már valószínűleg be is fejezték volna. A másik feltétel is, tudomásunk szerint, nem okoz tényleges akadályt, mert az apátsági épületek a fürdővendégek tömeges jelentkezése folytán máris nagyon szűknek bizonyulnak és az apátság tervében van új szálló építése.

Egyöntetű intézkedés a bérkocsikról. A bérkocsiiparról alkotott s Somogy, Veszprém és Zala vármegyékben ezidő szerint érvényes vármegyei szabályrendeleteknek a Balaton fürdőire vonatkozó intézkedései nem mindenben fedik egymást. Így a Balatont körüljáró fürdővendégeknek három különböző bérkocsi-szabályrendeletet kell tanulmányozniuk és három különböző árszabást megtanulniuk. És nincs rendelkezés arról, hogyha a bérkocsi a szomszéd vármegye területére átlép. A Balatoni Szövetség elnöksége átiratilag kereste meg a három vármegye alispánjait és arra kérte őket, hogy a Balaton fürdőire vonatkozóan egyöntetű, könnyen áttekinthető és könnyen megjegyezhető intézkedéseket és viteldíjakat állapítsanak meg. És gondoskodni sziveskedjenek az érvényben levő vármegyei szabályrendeleteknek ekként való módosításáról.

Tagdíjfizetés. Kérjük tisztelettel szövetségi tagjainkat, hogy esedékes tagsági díjaitkat utalványozni sziveskedjenek. Az alapító tagok egyszersmindenkorra, vagy 4 éven át 50 koronás részletekben legalább 200 koronát fizetnek. A rendes tagok legalább évi 8 koronát, a pártoló tagok legalább évi 5 koronát. Kérjük szövetségi tagjainkat, hogy újabb tagokat ajánlani sziveskedjenek.

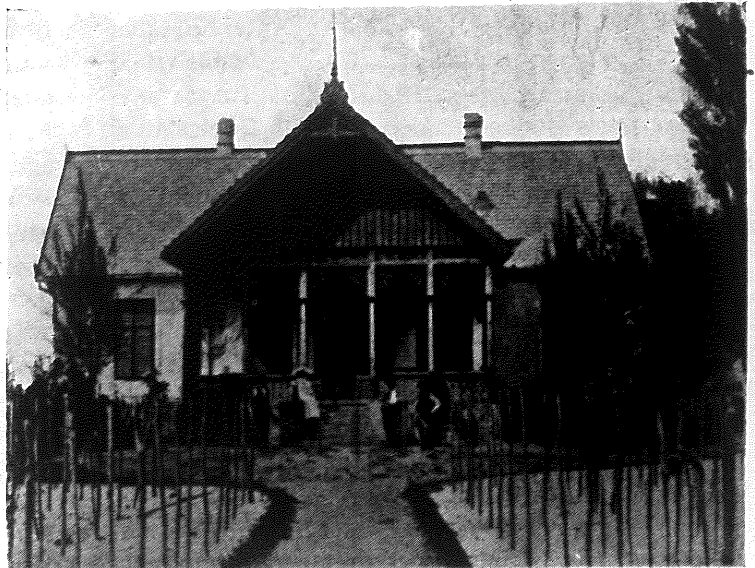
Balatonparti szolgabírói kirendeltség. Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága még az 1914-ik évben határozatot hozott arra nézve, hogy a balatonparti fürdők

ügyeinek intézésére, kora tavasztól késő ősziig működő, szolgabírói kirendeltséget szervez. Szövetségünk most átírt a vármegyéhez, hogy ezt a fontos intézkedést márcziustól kezdve életbeléptetni sziveskedjék.

Vendéglősök szövetkezése. Pár évvel ezelőtt a Balatoni Szövetség erőteljes mozgalmat indított a balatonmenti vendéglősök bevásárló szövetkezetének a megalakítása tárgyában. Mindmennyi akaratunk is hiában való volt, az érdekelt vendéglősök közömbössége miatt az eszme kivitelre nem kerülhetett. Amit nálunk hasznosnak véltünk megvalósítani, azt valóban megcsinálták — Bécsben. A *Fogadó* című szaklap híriül adja, hogy az osztrák fővárosban a vendéglősök bevásárlási szövetkezete működését megkezdte. És dacára annak, hogy az új intézményt a legnehezebb viszonyok mellett alakították meg, máris meglepő eredménnyel dolgozik.

A szövetkezetből beszerzett áru lényegesen olcsóbb a nagykereskedők árújánál. A lisztet a város adja a szövetkezetnek. A bevásárló szövetkezetnek máris új hajtása van keletkezőben. Az előkészítő munkálatok folynak, hogy megalakítsák a vendéglősök moslékértékesítő szövetkezetét. Ha tudjuk azt, hogy a moslékből gyertya, szappan, műtrágya, állatoknak pogácsa, sertésmoslék készülhet és különböző célokra lehet felhasználni a csontokat is, beláthatjuk, hogy ez a vállalkozás is szép jövővel kecsegtet. Vendéglőseinktől gyakran hallani panaszt, hogy drágák a beszerzési források és az üzemet nehéz jövedelmezően vinni. Helyes módon való szervezkedéssel sok nehéznek gondolt kérdés könnyebbé válhat. Ám magától semmi előre nem megy, valahol meg kell fogni a dolog végét és vinni előre. Különben a panaszok mindig megmaradnak.

A katonai üdülők. A balatoni katonai üdülők ügye iránt nem lankad a közérdeklődés. A gondozóbizottság címére napról-napra érkeznek különböző adományok és a Vörös Kereszt Egylet központi igazgatósága is elismerését nyilvánította a fölött a buzgó és felette eredményes tevékenység felett, a

Balatonlelle: „Milassin“-nyaraló.

melylyel a bizottság a beteg katonák ügyét gyámoltja. A bizottság badacsonyi kiségitő kórháza élénk tevékenység mellett tölti be fontos feladatát. Az általános érdeklődés jeleként mutatkozik a *Forgách Béla* gróf által Budapesten a Ritz-szállóban rendezett hangverseny, mely a balatoni katonai üdülőtelepek javára igen szép jövedelmet szolgáltatott. Az újabb adományokat a következőkben ismertetjük:

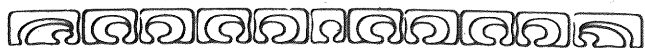
Gróf *Forgách Béla* egy budapesti hangverseny jövedelméből 511.80 K, gróf *Forgách Károly* Balatonfüred 383.86 K, *Schlesinger* Jakab Balassagyarmat, a *szegedi* kenderfonó-gyár r.-t., *Komárom* város törvényhatósága, a *m. kir. áll. nyomda* tisztikara és személyzete 100—100 K, gróf *Forgách Károly* Balatonfüred 90.57 K, *Csernyák* Rezső Nyitra, *Kalocsai* főkapitány, *Pucher* István Budapest, *Kisjenői* Takarékpénztár 50—50 K, *Kricsovinyi* Margit Taktaharkány 45 K, *Herczeg* Sándorné Bonyhád 40.74 K, A bizottság perselyében Badacsony 40.18 K, *Kertész* Samu Nyirbéltek 34 K, *Horváth* Józsefné Tikos 30.20 K, *Gosztanyi* Tibor Vácshartyán, *Kender- és lenipar* r.-t. Ujszeged 30—30 K, *Lorecky* Béláné Balatonfüred 27 K, *Keresk. és iparos* szövetség Budapest 21 K, *Schwarcz* Samu, báró *Vay* Elemér Zsolna, *Gazdasági és Ipari* Takarékpénztár Kaposvár, *Gressler* Vilmos Gödöllő, dr. *Lovrich* István Budapest, *Körmendi* Takarékpénztár, dr. *Imrédy* Kálmán Budapest, özv. gróf *Wenckheim* Frigyesné Ókigyós, *Charitas* Önségélyző egyesület Budapest, *Hunnia* Gőzmalom r. t. Dárda, *Lonkay* Ármin Feketepusztá, dr. *Imrédy* Kálmáné Budapest, *Baranyavármegyei* Egyesület Pécs 20—20 korona, *Szentmárton* község 19 korona, *Jutfelt* Gyuláné Tiszafüred 17 korona, *Jáross* Istvánné Komáromszemere 15 korona, *Litér* község előljárósága 13.10 korona, *Pallaghy* alezredes Veszprém 11 korona, dr. *Rutsek* Pál Várpalota, n. *Vaszary* Kolos hercegprímás, *Németh* B. Tódor Budapest, *Dessewffy* Gerendkeresztur, *Gödény* Ferencz Hajdusámson, *Reiman* Lázár Baracska, *Grill* könyvkereskedés Budapest, gróf *Mailáth* György Zavar, *Kondor* és *Feledi* Budapest, *Békésszentandrás*i Takarékpénztár, *Haidekker* Sándor Budapest, *Rácz* Lipót Budapest, *Gondos* Mór Budapest, *Goldmann* Antal Resaba, *Friss* és *Doctor* Budapest, *Kaiser* Vilmos Bak, *Gátaljai* Takarékpénztár, *Hodos* Vilma Tótvázsony, *Bründl* János Budapest, *Herman* Ernő Darázsfalva, *Ebner* Jenő B. Bánya, *Brém* József Budapest, *Kleinkaufné* Széppatak, *Schmelzer* Benő Budapest, *Magy. Orsz. Munkások Rokkantegylete*, *Kontsek* Géza Debreczen, báró *Vécsey* Béla Losonc, *Lujza* gőzmalom r. t. Budapest, *Mártonffy* Gyula Körösszakál, *M. kir. áll. vasutak* alk. egyes., *Hoepfner* Guidó Budapest 10—10 korona, *Meister* Testvérek Budapest 10.90 korona, *Schreier* Simon Baja 10.60 korona, *Komrocányi* István Szaniszló 8.40 korona, *Tóth* Imre Büdszentmihály 7.24 korona, *Balassagyarmati* kerül. munk. pénzt., *Kiss* Margit Borosjenő 6—6 korona, *Izsaki* Népbank r. t., *Sümegei* Tivadar Sümeg, *Petkó* Zsigmond Veszprém, *Jalsovai* Taka-

rékpenztár, *Lenarduzzi* János Budapest, *Francsics* József Poroszló, *Németh* Zsigmond Alsók, *Szeszfinomító* és likörgyár r. t., *Hauszmann* Alajos Vencze, dr. *Tiszár* Antal Barcs, gróf *Mailáth* Györgyné Zavar, *Schurmnier* Emánuel Belényes, *Fleischmann* Izidor Szentmihályfa, *Szerencsi* ref. egyház, *Ghimessy* László Nagyatád, *Fried* Józsefné Budapest, *Hantogl* Adolf Herczegszöllős, *Romádi* Takarékpénztár, *Lévai* Takarékpénztár, *Körizmic*s Antal Budapest, *Keresztes* M. Besztercze, *Paulusz* Pál Budapest, *Hegedüs* és Sándor Debreczen, *Rudits* Pál Demecser, *Mérey* Károly Nyitra, *Kaufmann* Emil Bród, *Hunyor* Béla Polgár, *Kövy* Lajos Debreczen, *Rosenfeld* Jakab Budapest, *Közgazdasági* Bank r. t. Hódmezővásárhely, *Kneppe* Radvány, *Ref. egyház* Poroszló, *Brezina* Rezső Budapest, *F. Nagy* Imre Kúmadaras, *Koralnoski* Imréné Temesvajkócz, *Högyési* István Szilsárcány, dr. *Lechner* Jenőné Budapest, *Mihály* József Budapest, *Szakál* Lukács Budapest, *Kenessey* Móricz Veszprém 5—5 korona, *Pap* István Pályin 5.20 korona, *Kohn* Fülöp 4.20 korona, *Steidl* Antal Veszprém, özv. *Hoffer* Mártonné Kistompa, *Mátészalkai* Közgazd. Bank 4—4 korona, özv. *Minderlin* Edéné Budapest, *Hauer* Olga Arad 3.10—3.10 korona, *Blum* Dezső Barcs, *Sallay* Sándor Erdőhorváti, *Cserháti* Takarékpénztár, *N. N., N. N., Szentkirályszabadja* község, *Kraft* Csorvás, *Hajduházi* Takarékpénztár, *Mauszbarth* Sándor Kerekhalom, *Lüley* Rezső Richárdmajor, *Körösi* Lajos Ujpest 3—3 korona, *Bing* Samu és fiai Barcs, *Marton* és *Szalka* Budapest, *Hofmeister* Lakócsa, *Kertész* József Budapest, *Urakoncz*i Takarékpénztár, *Bertlman* Fülöp és fiai Beregszász, *Goldgruber* Mór Budapest, *Frimm* László Bodoló, *Jorg* Lujza Budapest, *Irináczius* Béla Bagota, dr. *Bátori* Dániel Budapest, *Harsányi* Pálné Gyoma, *Jung* Péterné Szeged, *Lichtmann* Testvérek, Budapest, *Dorsay* Mária grófnő, Budapest, *Szokó* Jolán Balatonfüred, *Hortobágyi* gőzmalom, *Cabán* M. Balatonfüred, *Nagy* Antal Borosjenő, *Maratta* József Vallaj, *Lajosmizsei* Takarékpénztár, *Ref. egyház* Tiszanagyfalu, *Schmidt* Lajos Brassó, *Vöröskereszt* kórház Szinérváralja, *Schneller* Ödön Budapest 2—2 korona, *Égárdi* Jenő Szentlőrinc, *Csák* Sándor Veszprém, *Rózsa* L. József Besztercebánya, *Laskay* Veszprém, *Borossebesi* ker. munkáspénztár 1—1 korona, *Lówy* Ignác Balassagyarmat 2 korona. Összesen 2896.19 korona. Multikori kimutatás végösszege 7648.17 korona. Összes eddigi gyűjtésünk: 10,544.36 korona. (Folytatjuk.)

A Kisfaludy-Társaság. Ez a neves írói társaság legutóbb tartotta közgyűlését. Ez alkalomból két rendes tagsági hely került betöltésre. Az egyikre egyhangulag Szász Károly dr., képviselőházi alelnököt, az enyingi kerület országos képviselőjét, választmányunk tagját választották meg.

A balatoni halászat. A Balatoni Halászati Társulat új üzemtervet dolgozott ki a Balaton halászatára, melyet a földmívelésügyi minisztérium jóváhagyott. Az üzemtervmódsítás főként egy nagyobb szabású halásztási kísérlet keresztülvitele miatt történt. A kérdéssel még foglalkozunk.

Alapszabály-módosítás. A Balatonföldváron 1915. évi augusztus hó 15-én tartott rendes közgyűlésben módosított alapszabályokat a m. kir. belügyminiszter 105.143—1915. szám alatt jóváhagyta.

IRODALOM

Augusztai Naptár. A «Nemzet háza» rokkantak otthona javára a Franklin-Társulat izléses kiállítású naptárt adott ki. Megtaláljuk benne az Augusztai-alap egész történetét és az elért eredményeket. Az irodalmi részben jónévű magyar írók sikerült munkáit olvashatjuk. A naptár postadíjjal együtt 1.20 koronáért kapható az Augusztai-alap irodájában. (Budapest, Károly-körút 3.)

Vendéglősök naptára. A «Fogadó» című szaklap szerkesztőségének naptára az idén is megjelent. Különböző és a szakemberek dolgait érintő közlemények mellett a nagyközönséget felelte érdeklő cikkeket is találtak, mint amilyen az: Olesó táplálkozás és a magyar konyha. A fogadói és vendéglői idegenszavak gyűjteménye pedig igazán különös érdeklődésre tarthat számot. Úgyesn megírt szórakoztató közlemények egészítik ki a naptárt, melynek ára 3 korona 20 fillér. Kapható a «Fogadó» szerkesztőségében. (Budapest, Szentkirályi-utca 34.)

Szindbád. A feltámadás. Krúdy Gyula legújabb könyvének a címe ez. Csupa érdekes Szindbád mese, de a mai világfelfogáshoz alkalmazva és a mesékben Szindbád mint modern férfiú szerepel. Csapongó, zabolátlan, színes történetek vonulnak el az olvasó előtt, tele ötletességgel, a mint azt már Krúdy írásaiban megszoktuk. A 10 éves kötet a Singer és Wolfner ismert budapesti könyvkiadó cég kiadásában jelent meg és nála 2.50 koronáért kapható.

Apologiai vitatkozások az igazság körül. Platz Bonifác dr. könyve. Akiváló tudós és író közreadta azokat az érdekes fejtegetéseit, melyeket e tárgyra vonatkozóan megírt és most vastkos kötetben csoportosított. A különböző időkből eredő természetbölcséleti értekezéseit egyesítette, valamennyit átdolgozta, a tudomány mai színvonalára emelte és egymással összefűzte. A 20 ívnyi kötet a következő részeket tartalmazza: Isten és lélek. A mózesi teremtéstörténet. Világnézet. A monisztikus irány. A természeti törvények. A világ. Az élet. Célyszerűség a természetben. Célyszerűtlenségek az emberi természetben. A darvinizmus. A biogenetikus törvény. A származás és a geológia. Az ember származása a legújabb kutatások nyomán. Az ember és a majom szelleme. Az ősember. A Diluvium. Az ősember Európában. Az ősember teste. Az őskori ember szelleme. Az ősember kora. A kiváló munka a Szent-István-Társulat kiadása és ott 4 koronáért kapható.

Hivatalos értesítések.

A Balaton hivatalos értesítőknek a tagok tagsági díj fejében kapják.

Megjelenik minden hó elsején és a szükséghez képest máskor is. Nem tagok részére előfizetési ár egész esztendőre 8 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balatonfüredfürdő.

Kiadó- és laptulajdonos: Balatoni Szövetség.

A folyóirat szerkesztésére felügyel: Óvári Ferencz dr. szövetségi ügyvezető alelnök.

Felelős szerkesztő: Cséplő Ernő, szövetségi titkár.

Könyvek a Balatonról.

Kaphatók a Balatoni Szövetségnél.

Balaton útmutató. Szerkesztették és kiadták Kardos Ignác és Simalya V. Ferencz. Piros vászonkötésben. Ára 3 korona. Tagoknak 50 % engedmény.

A Balaton írásban és képben. Irta Sági János. Ára 2 korona.

A Balatonkultusz és a kisemberek. Irta: Mészöly Gyula. Ára 2 korona. Tagoknak 50 % engedmény.

Kis kiránduló. Összeállította a «Balaton» szerkesztősége. Ára 20 fillér.

Almádtól Badacsonyig. Irta: Sági János. Ára 40 fill.

A Balaton. Ára 1 kor. 50 fillér.

A Balaton mint gyógytényező. Irta Lenkei Vilmos D. dr. Ára 3 korona. Tagoknak 50 % engedmény.

A Balatonvidék éghajlati viszonyai s a Balaton vizének megiszapjának physikai és chemiai tulajdonságai. Irta: Lenkei Vilmos Dani dr. Ára 40 fillér.

A Balatonban való fürdésről. Irta: Lenkei Vilmos D. dr. Ára 20 fillér.

A Balatonfürdő javallásai és alkalmazásmódja. Irta Lenkei Vilmos D. dr. Ára 40 fillér.

A Balaton hatása az ember szervezetére. Irta Lenkei Vilmos D. dr. Ára 60 fillér.

A Balaton és környékének turistatérképe. Ára 1 kor. 20 fillér.

A Balaton költészete. Irta: Madarász Flóris dr. Ára 150 korona.

Három tárcza a Balatonról. Ára 1 korona.

Keszthely. Irta Sági János. Ára 70 fillér.

Balatoni levegőben. Irta Váth. Ára 1 korona.

Balatoni kalauz. (10 fillér bélyegben.)

A balatonparti nyaralás népszerűsítése, a közéleti viszonyok rendezése, csak a fürdőtelepek és községek lakóinak szövetkezeti szervezkedése útján lehetséges. Addig, míg a Balaton mentén alkalmas gócpontokon, vagy községekben nem teremtenek fogyasztási szövetkezeteket, addig az élelmiszerek nehézkes beszerzése miatt mindig sok panasz fog elhangzani. Ha a balatonparti törzslakók és a villatulajdonosok egyesült erővel fogyasztási szövetkezeteket létesítenek, a nyaralók száma hirtelen felszökik, mert a pihenést és gyógyulást kereső közönség bizalommal fog a balatoni fürdők felé zarándokolni. 8—10.000 korona alaptőkével minden községben életképes «Hangya» szövetkezet szervezhető. Egy-egy üzletrész 25—30—40—50 korona lehet. A «Hangya» szövetkezeteket most a tél folyamán kell szervezni, hogy tavasszal már működhessenek. Felvilágosítások a szövetkezetekre vonatkozólag a «Hangya» igazgatóságánál, Budapest, IX., Közraktár-utca 34. szám és a Balatoni Szövetségnél szerezhetők. Az országban 1300 «Hangya» szövetkezet működik. Ezek összforgalma az 1915. évben 80 millió korona volt.

Hirdetési áraink: egész oldalon egyszeri közlés 100 K, féloldalon 50 K, negyedoldalon 25 K. Többszöri hirdetésnél megfelelő engedményt adunk.

HIRDETÉSEK

KÖZSÉGEK ÉS TESTÜLETEK KÖZÉRDEKŰ
HIRDETÉSEIT DIJMENTESEN KÖZÖLJÜK.

Kishirdetések ára 20 szóig 80 fill., ezen túl minden szó 4 fill. (Ennek értéke előre beküldendő) Hirdetéseket fölvesz a kiadó-
hivatal: Balatonfüreden.

Lépjünk be a Balatoni Szövetségbe!

Alapító díj 200 kor. Rendes tagsági díj évi 8 kor. Pártoló díj évi 5 kor.

≡ APRÓ HIRDETÉSEK. ≡

Eladó villatelkek. *Kisőr-sőn.* Badacsonytomaj község határában a kisőrsszőlőhegy vasúti megálló körül elterülő remek kilátást nyújtó villatelkek Purgly Pál tulajdonos által (lakik Siófokon) szabad kézből négyzetölenként öt korona átlagárban eladók.

Eladó uri nyaraló, esetleg bérbeadó. Egy nagy terem, négy nagy szoba, cselédszoba, fürdőszoba, vízvezeték, verandák, terraszok, pinczék. Uri berendezés. Három hold szőlő, vinczellér-lakás, istállók, kocsiszin; ez autószinnek is igen megfelelő. Badacsonylábdiban, a Balaton legszebb partján. Festői kilátás a remek szigligeti öbölre és a csodás szép szigligeti tájra. A Balatontól nyolcz percznyire. Vasuti állomás, posta, távirda, távbeszélő, orvos, gyógyszerár stb. Bővebb a tulajdonosnál, Ibos Nándornál, Badacsony.

Wellner Gyula veszprémi fogorvost, ki évek óta Balatonfüreden rendel, olvasóink figyelmébe ajánlhatjuk.

A Balaton mint gyógytényező.

Lenkei Vilmos Dani dr. e címet viselő érdemes munkája, mely a Balatoni Szövetség kiadásában jelent meg, kimerítő részletességgel és tudományos alapon tárgyalja a Balaton vizének gyógyító kincseit. A könyv bolti ára 3.— korona. — Szövetségi tagok 1.50 korona beküldése mellett bérmentve megkapják

Badacsonyi fajborok. Kaszap Árpád vendéglős és szállótulajdonos Badacsony—Habléány, küld postacsomagokban kitűnő badacsonyi fajborokat. Árlappal sziveser: szolgál.

LEVELEZŐ-

LAPOK.

Hat változatú, művészi levelezőlapokat adott ki a Balatoni Szövetség. Levelezéseinknél ezeket a levelezőlapokat használjuk. Egy sorozat ára bérmentes küldéssel 30 fillér. Százát a szövetségi tagok 3.50 koronáért kapják

Müller Béla szobafestő és mázoló Székesfehérvár, Vásártér 28. sz.

Elvállal mindennemű szakmájába vágó munkát jutányos áron, gondos kivitelben

NÉZZÜK MEG A TAPOLCZAI TAVASBARLANGOT!

A Balatonvidék egyik legszebb látványossága a Tapolca alatt elterülő *tavasbarlang*, hova 96 széles lépcsőn jutunk le. A barlang legnagyobb terme a *Lóczy-terem*, ebből juthatunk a *Darányi-terembe*. A nagy kiterjedésű barlang sorozat villamosfényvel van világítva és földalatti patak húzódik rajta keresztül, melyet apró halak százazrei népesítenek be.

Balatonfüred gyógyfürdő.

Vasuti és hajóállomás. — Posta, távirda, telefon. — Erzsébet szanatorium. — Nagy szállók. — Új gyógyfürdő. — Szulfátos, földes, szénsavas, vasas és lithiumos ásványvizek. — Ásványvíz palackozás és szétküldés. — Gyógymechanikai intézet. — Röntgen labororium. — Ivókúra. — Szakorvosok. — Gyógyszerár. — Felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság. — Egész éven át nyitva van.

